



# АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

## РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

21.02.2023

м. Дніпро

№ 54/10-р/к  
Справа № 54/44-22

Про порушення законодавства  
про захист економічної конкуренції

Виконавчим комітетом Долинської сільської ради [інформація, доступ до якої обмежено] не визначено на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, які б здійснювали вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів Долинської сільської територіальної громади. В той же час, послуги з вивезення твердих побутових відходів на вказаній території надає Комунальне підприємство «Долинське комунально-господарське підприємство».

За результатами розгляду справи № 54/44-22 адміністративна колегія Відділення визнала бездіяльність виконавчого комітету Долинської сільської ради [інформація, доступ до якої обмежено], яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Долинської сільської ради, антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів, що є порушенням частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідача зобов'язано у двомісячний термін з дня отримання рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 54/44-22 про порушення виконавчим комітетом Долинської сільської ради [інформація, доступ до якої обмежено] законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання Відділу досліджень і розслідувань в Запорізькій області Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 19.01.2023 № 54-03/9п,

### ВСТАНОВИЛА:

#### 1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 08.11.2022 № 54/50-рп/к розпочато розгляд справи № 54/44-22 за ознаками вчинення Виконавчим комітетом Долинської сільської ради [інформація, доступ до якої обмежено] порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на регіональному ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.
- (2) Листом Відділення від 09.11.2022 № 54-02/2175 на адресу Виконавчого комітету Долинської сільської ради [інформація, доступ до якої обмежено] надіслано копію

розпорядження адміністративної колегії Відділення від 08.11.2022 № 54/50-рп/к про початок розгляду справи № 54/44-22, який вручена 18.11.2022.

- (3) Листом від 19.01.2023 № № 54-02/123 на адресу виконавчого комітету Долинської сільської ради [інформація, доступ до якої обмежено] надіслано копію подання з попередніми висновками у справі від 19.01.2023 № 54-03/9п, який було вручено 03.02.2023.
- (4) Виконавчий комітет Долинської сільської ради [інформація, доступ до якої обмежено] листом від 14.02.2023 № 0255/02-34 надав Відділенню відповідь на подання попередніми висновками.

## 2. ВІДПОВІДАЧ

- (5) Відповідачем у справі є виконавчий комітет Долинської сільської ради [інформація, доступ до якої обмежено] [далі – Виконавчий комітет].
- (6) Основним видом економічної діяльності Виконавчого комітету є: [інформація, доступ до якої обмежено].
- (7) Виконавчий комітет є виконавчим органом Долинської сільської ради, що представляє Долинську сільську територіальну громаду у [інформація, доступ до якої обмежено].
- (8) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 713-р від 12 червня 2020 року «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Запорізької області» до складу Долинської сільської територіальної громади входять території [інформація, доступ до якої обмежено].
- (9) Відповідно до статті 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.
- (10) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (11) Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»:
  - місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст (частина друга статті 2);
  - первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста. Територіальні громади в порядку, встановленому Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову (частини перша та друга статті 6);
  - сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами (частина перша статті 10);
  - виконавчими органами, зокрема міських рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи (частина перша статті 11);
  - органи місцевого самоврядування, є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону (частина перша статті 16);

- від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради (частина п'ята статті 16).
  - (12) Таким чином, Виконавчий комітет є органом місцевого самоврядування і наділяється цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
  - (13) Як орган місцевого самоврядування, Виконавчий комітет є суб'єктом відносин, що регулюються законодавством про захист економічної конкуренції.
- 3. Опис ринку, на якому відбулося недопущення конкуренції**
- (14) Об'єктами дослідження є: послуга з вивезення твердих побутових відходів та суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.
  - (15) Товарними межами ринку є послуги з вивезення твердих побутових відходів, для яких не є взаємозамінними інші види послуг, оскільки споживачі послуг з вивезення твердих побутових відходів не можуть обрати інші послуги на заміну.
  - (16) Територіальними (географічними) межами ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів є територія населених пунктів Долинської сільської територіальної громади.
  - (17) Часовими межами ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів визначено: період: травень 2021 року – січень 2023 року.
  - (18) Потенційними конкурентами на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази належать спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення твердих побутових відходів, контрольно-технічний пункт для забезпечення щоденного контролю за технічним станом транспортних засобів, виконання регламентних робіт з технічного обслуговування та ремонту спеціально обладнаних транспортних засобів, підтримання в належному санітарному стані спеціально обладнаних транспортних засобів.
  - (19) Потенційними конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами; які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», та які можуть вступити на ринок з метою надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів.
  - (20) Послуги з вивезення побутових відходів у межах території населених пунктів Долинської сільської територіальної громади в період травень 2021 року – січень 2023 року надає Комунальне підприємство «Долинське комунально-господарське підприємство» [інформація, доступ до якої обмежено] (далі – КП «Долинське КГП»).
  - (21) Крім того, за інформацією Департаменту житлово-комунального господарства та будівництва [інформація, доступ до якої обмежено] обласної державної адміністрації (лист вх. від 16.11.2022 № 01-15/489) в період січень 2021 року – лютий 2022 року господарську діяльність на ринку послуг з вивезення побутових відходів в межах [інформація, доступ до якої обмежено] здійснювало 65 суб'єктів господарювання, з них 14 суб'єктів господарювання приватної форми власності, зокрема:
    - товариство з обмеженою відповідальністю «Екотехнологічна компанія «Гранік»» [інформація, доступ до якої обмежено] (далі – ТОВ «ЕК «Гранік»»),
    - товариство з обмеженою відповідальністю «ВЕЛЬТУМ – Запоріжжя» [інформація, доступ до якої обмежено].
  - (22) Тобто, деякі з цих суб'єктів господарювання могли би бути потенційними учасниками

конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів та, у разі перемоги, надавати свої послуги споживачам Долинської сільської територіальної громади.

- (23) За результатами опитування ТОВ «ЕК «Гранік» та ТОВ «ВЕЛЬТУМ-Запоріжжя», які здійснюють діяльність на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах [інформація, доступ до якої обмежено], зазначені суб'єкти господарювання підтвердили можливість надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами мешканцям територіальних громад, розташованих в [інформація, доступ до якої обмежено], в територіальних межах якого розташована і Долинська сільська територіальна громада.
- (24) Так, ТОВ «ЕК «Гранік» листом від 13.10.2022 № 81 зазначило, що здійснює господарську діяльність в наступних територіальних межах (населених пунктах) [інформація, доступ до якої обмежено], та прийняло б участь у конкурсі з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів, у разі його оголошення органами місцевого самоврядування.
- (25) ТОВ «ВЕЛЬТУМ-Запоріжжя» листом від 13.10.2022 № 670 повідомило, що надає послуги з вивезення твердих побутових відходів на території, зокрема [інформація, доступ до якої обмежено] У разі оголошення органами місцевого самоврядування [інформація, доступ до якої обмежено] конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів ТОВ «ВЕЛЬТУМ-Запоріжжя» прийматиме участь у даному конкурсі. Виробничі потужності ТОВ «ВЕЛЬТУМ-Запоріжжя» дозволяють надавати послуги з вивезення побутових відходів на всій території [інформація, доступ до якої обмежено].
- (26) КП «Долинське КПП» та суб'єкти господарювання – потенційні конкуренти, які здійснюють діяльність на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів у близько розташованих населених пунктах та районах, можуть бути потенційними учасниками конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів Долинської сільської територіальної громади, представництво інтересів якої здійснює Долинська сільська рада.
- (27) Споживачами (покупцями) послуги з вивезення твердих побутових відходів в межах Долинської сільської територіальної громади є населення, бюджетні установи та інші споживач.
- (28) Бар'єрами вступу на ринок послуг з вивезення твердих побутових відходів є, зокрема:
- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на певній території населеного пункту, який проводиться один раз на 5 років;
  - значні фінансові витрати: на придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення твердих побутових відходів або необхідність укладання договору оренди такого транспортного засобу; на придбання (оренду) контрольно-технічного пункту для забезпечення щоденного контролю за технічним станом транспортних засобів власними силами, виконання регламентних робіт з технічного обслуговування та ремонту спеціально обладнаних транспортних засобів.

#### 4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (29) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (30) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

- (31) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (32) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх *виконавчі органи*, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (33) Згідно із пунктом 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в редакції, *що діяла до 01.05.2021*, виключно на пленарних засіданнях *сільської, селищної, міської ради* вирішувались питання з *визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів* спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (34) Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері надання житлово-комунальних послуг» № 1060-IX від 03.12.2020, який *набув чинності 01.05.2021* (далі – Закон № 1060-IX), були внесені зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», зокрема, пункт 55 частини першої статті 26 виключено та внесено зміни до пункту "а" статті 30 цього Закону.
- (35) Відповідно до підпункту б пункту "а" частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (із змінами, внесеними Законом № 1060-IX) до власних (самоврядних) повноважень *виконавчих органів сільських, селищних, міських рад* належать, зокрема, *вирішення питань поводження з побутовими відходами, знешкодження та захоронення трупів тварин*.
- (36) Крім того, до власних (самоврядних) повноважень *виконавчих органів сільських, селищних, міських рад* належать, зокрема, *визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів* спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (підпункт 23 пункту "а" частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» із змінами, внесеними Законом № 1060-IX).
- (37) Статтею 1 Закону України «Про відходи», зокрема визначено, що:
- відходи - будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення (абзац другий статті 1);
  - поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення (абзац п'ятий статті 1);
  - побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення (абзац двадцять третій статті 1);
  - тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції,

- що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням (абзац двадцять четвертий статті 1);
- послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування (абзац двадцять шостий статті 1).
- (38) Основними завданнями законодавства про відходи, відповідно до положень статті 3 Закону України «Про відходи», є: визначення основних принципів державної політики у сфері поводження з відходами; правове регулювання відносин щодо діяльності у сфері поводження з відходами; визначення основних умов, вимог і правил щодо екологічно безпечного поводження з відходами, а також системи заходів, пов'язаних з організаційно-економічним стимулюванням ресурсозбереження; забезпечення мінімального утворення відходів, розширення їх використання у господарській діяльності, запобігання шкідливому впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини.
- (39) Відповідно до вимог статті 35-1 Закону України «Про відходи», зокрема:
- виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (частина третя статті 35-1);
  - виконавець послуг з вивезення побутових відходів укладає договори про надання послуг з поводження з побутовими відходами із споживачами (частина четверта статті 35-1).
- (40) Згідно з абзацом першим пункту 3 Правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318), послуги з поводження з побутовими відходами надаються суб'єктом господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.
- (41) Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (далі – Порядок), який визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.
- (42) Відповідно Порядку:
- учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, та які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII, що набрав чинності 01.05.2019 (пункт 3 Порядку);
  - підготовка та проведення конкурсу забезпечується **організатором конкурсу** - виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад» (пункт 4 Порядку);
  - для проведення конкурсу **організатор конкурсу** готує конкурсну документацію, яка повинна містити певну інформацію (пункт 5 Порядку);
  - **організатор конкурсу** утворює комісію, до складу якої входять на паритетних засадах представники організатора конкурсу, територіального органу

Держпродспоживслужби, підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги, а також (за їх згодою) органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади, власників (їх об'єднань) або наймачів, користувачів, у тому числі орендарів розміщених у межах певної території житлових приміщень, земельних ділянок, які не пізніше ніж за три дні до закінчення строку подання конкурсних пропозицій дали свою згоду бути членами конкурсної комісії (пункт 6 Порядку).

- (43) Отже, відповідно до Порядку **організатор конкурсу**, зокрема виконавчий орган сільської ради має забезпечити підготовку та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.
- (44) Відповідно до пункту 28 Порядку переможцем конкурсу визначається його учасник, що відповідає кваліфікаційним вимогам, може забезпечити надання послуг відповідної кількості та якості, конкурсна пропозиція якого визнана найкращою за результатами оцінки.
- (45) Згідно з пунктом 30 Порядку, **організатор конкурсу** протягом не більш як п'яти робочих днів з дня проведення конкурсу вводить у дію відповідним актом, який оприлюднює на своєму офіційному вебсайті, рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу, та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги, але не менш як п'ять років.
- У разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і його пропозицію не було відхилено, строк, на який він визначається виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, повинен становити 12 місяців, після чого організовується і проводиться новий конкурс.
- (46) Пунктом 31 Порядку визначено, що з переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів після прийняття конкурсною комісією рішення укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.
- (47) Отже, чинним законодавством України передбачено процедуру визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів на певній території на конкурсних засадах.
- (48) Конкурс, по своїй суті - це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів.
- (49) Таким чином, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринках послуг з вивезення побутових відходів, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах виконавців таких послуг.

## 5. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

### 5.1. Антиконтурентні дії Відповідача

- (50) За результатами здійсненого державного контролю за дотриманням органами місцевого самоврядування законодавства про захист економічної конкуренції у сфері поводження з побутовими відходами встановлено наступне.
- (51) На території населених пунктів Долинської сільської територіальної громади [інформація, доступ до якої обмежено] послуги з вивезення твердих побутових відходів у період травень 2021 року – січень 2023 року надає КП «Долинське КГП».
- (52) КП «Долинське КГП» утворено шляхом реорганізації Державного госпрозрахункового комунального підприємства «Долинське госпрозрахункове комунальне підприємство»

(створеного в 2001 році на базі Долинської сільської ради). Відповідно до статуту КП «Долинське КГП», предметом діяльності підприємства, зокрема є - [інформація, доступ до якої обмежено].

- (53) При цьому, конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території Долинської сільської територіальної громади Виконавчим комітетом не проводився, КП «Долинське КГП» органами місцевого самоврядування не визначалось виконавцем послуги з вивезення твердих побутових відходів на конкурсних засадах.
- (54) За поясненнями Відповідача (лист від 04.10.2022 № 06-24/1069), у виконавчого комітету Долинської сільської ради відсутня потреба у проведенні конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів, оскільки такі послуги надає КП «Долинське КГП», одним з основних видів діяльності якого є надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.
- (55) Таким чином, послуги з вивезення твердих побутових відходів на території, підпорядкованій Долинській сільській раді, надає КП «Долинське КГП», яке не визначалось Виконавчим комітетом на конкурсних засадах виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів.
- (56) Вказане свідчить, що Виконавчим комітетом всупереч вимогам Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи» та Порядку не запроваджено в межах території Долинської сільської територіальної громади принципи державної політики у сфері поводження з відходами, зокрема не вжито заходів щодо вирішення питання про визначення на конкурсних засадах виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Долинської сільської територіальної громади..

## **5.2. *Негативний вплив на конкуренцію***

- (57) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (58) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно господарського управління та контролю.
- (59) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (60) Отже, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку послуг з вивезення побутових відходів, визначаючи у порядку, встановленому законодавством на конкурсних засадах, виконавців послуг з вивезення побутових відходів.
- (61) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (62) Проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів стимулює розвиток конкурентного середовища, а також сприяє підвищенню рівня

якості даних послуг.

- (63) Не визначення, всупереч вимогам чинного законодавства, на конкурсних засадах юридичних осіб, які б здійснювали вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів Долинської сільської територіальної громади, є недопущенням певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку послуг з вивезення побутових відходів.
- (64) Надання права здійснювати вивезення побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги, кращі умови її надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.
- (65) Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактору розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників. Створення конкурентного середовища у сфері поводження з побутовими відходами у свою чергу призводить до активізації ринку, посилення конкуренції між суб'єктами господарювання та, як наслідок, до закупівлі товарів, робіт, послуг найвищої якості за найнижчою ціною.
- (66) Заохочення конкуренції, як вирішального фактору розвитку ринкової економіки, є завданням державної конкурентної політики загалом. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування та всіх державних установ. Однак, окремі державні органи та адміністративні інституції можуть встановлювати правила господарської поведінки з метою забезпечення галузевих чи регіональних інтересів, не враховуючи при цьому завдань конкурентної політики та вимог законодавства, які спрямовані на загальнодержавні інтереси країни.
- (67) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (68) Недопущення конкуренції - будь-яка ринкова поведінка, що заважає появі нової конкуренції або нових конкурентів. Джерелом нової конкуренції може бути створення нових ринків в результаті науково-технічних досліджень та розробок, поява нових товарів (послуг) або отримання потенційними конкурентами доступу до вже існуючих ринків, або розширення сфери діяльності існуючих конкурентів, наприклад, шляхом створення нових потужностей або більш повного використання існуючих виробничих потужностей, які не використовувалися раніше, або за рахунок збільшення обсягів реалізації товарів (послуг).
- (69) Недопущення стосується негативного впливу на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.
- (70) Нормами законодавства про захист економічної конкуренції не допускається негативний вплив органів місцевого самоврядування чи інших адміністративних інституцій на конкуренцію.
- (71) Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне

за собою відповідальність згідно з законом.

- (72) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (73) Таким чином, бездіяльність Виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в період травень 2021 року – січень 2023 року на території Долинської сільської територіальної громади, можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.

## 6. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (74) На подання з попередніми висновками у справі, яке було надіслано Виконавчому комітету (листом 19.01.2023 № № 54-02/123), Відповідач листом від 14.02.2023 № 0255/02-34 надав свої зауваження та заперечення. Як свідчить подана Відповідачем відповідь, Відповідач з висновками Відділення про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не згоден.

- (75) Відповідач зазначив, що з 2001 року і по теперішній час на території Долинської сільської ради [інформація, доступ до якої обмежено] послуги з вивезення твердих побутових відходів надавалися спеціально утвореним на базі Долинської сільської ради - Державним госпрозрахунковим комунальним підприємством «Долинське госпрозрахункове комунальне підприємство», яке в подальшому було реорганізовано в КП «Долинське КГП».

*Відповідно до статуту КП «Долинське КГП», основним видом його діяльності є – [інформація, доступ до якої обмежено]. Дане підприємство створювалось виключно для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.*

*В зв'язку з цим, Виконавчий комітет, реалізуючи власні повноваження, передбачені статтями 27, 29, 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» наразі не має потреби у визначенні виконавця послуг з вивезення побутових відходів.*

- (76) Вказані заперечення Виконавчого комітету суперечать чинному законодавству.

Так, окрім перелічених Виконавчим комітетом повноважень, передбачених статтями 27, 29, 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», на виконавчі органи сільських, селищних, міських рад цим законом покладено також повноваження в галузі житлово-комунального господарства, зокрема з визначення **на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів** спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (підпункт 23 пункту "а" частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» із змінами, внесеними Законом № 1060-IX).

- (77) При цьому, законодавством у галузі житлово-комунального господарства не встановлено винятків для окремих суб'єктів господарювання (в тому числі створених органами місцевого самоврядування комунальних підприємств), яким би було надано право на здійснення господарської діяльності з вивезення твердих побутових відходів на певній території не на конкурсних засадах.
- (78) В свою чергу, згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію

## 7. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення

- (79) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться, а зауваженнями і поясненнями Відповідачів не спростовується висновок Відділення про те, що бездіяльність

Виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Долинської сільської територіальної громади, є антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.

- (80) Такі дії Виконавчого комітету є антиконкурентними, передбачені частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та заборонені відповідно до частини третьої статті 15 зазначеного Закону.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

#### **ПОСТАНОВИЛА:**

1. Визнати бездіяльність виконавчого комітету Долинської сільської ради [*інформація, доступ до якої обмежено*], яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів Долинської сільської територіальної громади, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.

2. Зобов'язати виконавчий комітет Долинської сільської ради [*інформація, доступ до якої обмежено*] у двомісячний термін з дня отримання рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 1 резолютивної частини цього рішення.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

Наталія ІГНАТЕНКО